

РЕГІОНАЛЬНА ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА

УДК 908+930. 2(477)

DOI 10.31.65/2520-6966-2019-12i-97-109-118

М. Г. Железняк

кандидат філологічних наук, директор
Інституту енциклопедичних досліджень НАН України

"Енциклопедія Сучасної України": регіональний аспект

Статтю присвячено актуальним питанням підготовки "Енциклопедії Сучасної України" (ЕСУ) та участі науковців із регіонів України в її створенні. Обґрунтовано ЕСУ як пріоритетний напрям діяльності НАН України. Стверджено її значення в розвитку знань про історію, сьогодення, культуру України, українців у світі. Аргументовано наявність в Україні низки енциклопедичних видань, що в різні періоди її історії репрезентували розвиток національної енциклопедистики. Зроблено історичні порівняння в розвитку ЕСУ як продовження "Енциклопедії українознавства" й ВУЕ як правонаступника "Української радянської енциклопедії" та паралель з єдиним виданням "Енциклопедія Брокгауз" Німеччини. Виокремлено ключове завдання ЕСУ для створення образу України в географічному, політичному, науковому, культурному, мистецькому, спортивному вимірах. Стверджено наявність на першу половину 2019 року за сприяння потужної української діаспори 20-ти видрукованих томів ЕСУ.

Проаналізовано першопричини створення ЕСУ в контексті стратегії залучення до роботи над корпусом статей авторів з різних регіонів України, взаємодії при редакції ЕСУ інституту координаторів зі столичними, регіональними закладами вищої освіти, науковими інститутами НАНУ, науково-дослідними інститутами різних профілів, творчими спілками. Виокремлено як засіб реалізації енциклопедичних проєктів діяльність мобільних опорних груп фахівців, які добре володіють інформацією про коло науковців, мистецтвознавців, краєзнавців для підготовки відповідних статей енциклопедичного стилю.

На прикладі названого видання розкрито потенціал взаємодії центру й периферії в реалізації загальнонаціонального енциклопедичного проєкту. Простежено, як створення національної енциклопедії впливає на розвиток

регіональної енциклопедистики, і як натомість регіональні енциклопедисти сприяють формуванню корпусу енциклопедичних знань загальнонаціонального масштабу.

Ключові слова: ЕСУ, "Енциклопедія Сучасної України", регіональна енциклопедистика, енциклопедична стаття, периферія, сайт, автор.

Енциклопедистика в усі часи (особливо нині – в епоху інформаційного суспільства) займала окреме, спеціальне місце у світовій науковій системі, що зумовлено особливістю галузі: не продукувати нове знання, а систематизувати наявний на час створення енциклопедії науковий контент та вдало представляти його суспільству. Найповажнішим енциклопедичним виданням завжди вважали національну енциклопедію, оскільки вона містить знання з широкого кола питань, забезпечуючи створення цілісного образу держави. Українська національна енциклопедистика покликана сформувати об'єктивне, неупереджене уявлення про нашу державу, її давню історію, традиції, звичаї, культуру, мову, літературу, тобто про все те, чим українці як нація різняться від інших народів світу.

Згідно з окремими розвідками [14] кожна європейська країна сьогодні має одну чи кілька національних енциклопедичних видань. Нині в Україні¹ національною енциклопедією є багатотомна "Енциклопедія Сучасної України" (ЕСУ), яку творять науковці Інституту енциклопедичних досліджень Національної академії наук України та Наукового товариства імені Шевченка, залучивши сотні фахівців з галузевих академій та спеціалізованих навчальних та наукових закладів. Варто зауважити, що, як зазначає Ю. О. Бойко, Президія Національної академії наук України прийняла кілька важливих постанов та розпоряджень, у яких проєкт ЕСУ трактується як пріоритетний

¹ В Україні, на відміну від переважної більшості держав, де наявна зазвичай одна національна енциклопедія, підготовлена у той чи інший період розвитку держави (найчастіше – в часи становлення нації), маємо низку енциклопедичних видань, що в різні періоди її історії репрезентували розвиток національної енциклопедистики. Перервність державності, зміна векторів розвитку, відповідно, позначилися й на появі різних енциклопедичних видань ("Українська загальна енциклопедія", "Українська радянська енциклопедія", "Енциклопедія українознавства"). Звідси в сучасній українській енциклопедистиці продовжують співіснувати дві школи – ЕСУ як продовження "Енциклопедії українознавства" та ВУЕ як правонаступник "Української радянської енциклопедії". Натомість, наприклад, у Німеччині "Енциклопедію Брокгауз" створено на початку XIX ст., час від часу її актуалізують, перевидають з уточненнями, доповненнями чи й заміною певної кількості статей. Нині вона має 21 перевидання, що, власне, й забезпечує тяглість національної енциклопедистики.

напряму діяльності Академії, відповідно її установам рекомендовано включати до наукових планів питання підготовки ЕСУ [1, с. 51]. Тож закономірно, що ЕСУ стала об'єктом наукових досліджень. Питання історії її створення, методики укладання, структури, особливостей поданого матеріалу, його значення для суспільства тощо можна віднайти в студіях М. Г. Железняка [4], С. В. Муріної [8], Н. І. Черниш [11], А. І. Шушківського [12; 13], О. В. Савченка [10] та ін.

Нині, як зауважує Я. В. Верменич, "в Україні сформувався самостійний науковий напрямок – історична регіоналістика, що зорієнтована на дослідження процесів регіоналізації та регіонального розвитку в природно-географічному, історичному й соціокультурному контекстах. ... У цьому ж напрямі відбувається осмислення теоретичних і методологічних проблем регіонознавства, зокрема й традицій енциклопедизму в суспільній думці України XIX–XX ст." [3, с. 70–71]. Мета нашої розвідки – простежити роль, потенціал і внесок регіонів України щодо створення сучасного багатотомного енциклопедичного видання, а також окреслити значення ЕСУ для розвитку регіональної енциклопедистики. Зазначена мета дослідження актуалізується також у контексті іншого твердження Я. В. Верменич: "Накопичений в Україні досвід створення енциклопедичних праць потребує наукового опису у зв'язку з появою таких видань, як Енциклопедія Сучасної України" [3, с. 75].

У передмові до ЕСУ викладено ідею, завдання видання, спроектовано його характер та здобутки за умови успішної реалізації проекту. Зміст вступного постулату полягає в тому, що ЕСУ має бути енциклопедією соборної України з рівномірним представленням усіх регіонів, історичних земель, сучасних адміністративно-територіальних одиниць [9]. У своєму варіанті передмови професор А. Жуковський особливо наголошував, що ЕСУ мусить бути загальноукраїнським виданням на відміну від "Енциклопедії українознавства" (ЕУ), де переважав галицький матеріал, західноукраїнський погляд, оскільки редакція цього багатотомного видання була відірвана від архівів, бібліотек та інших джерел інформації Великої України.

Ключовим завданням ЕСУ є створення образу України в усіх вимірах – географічному, політичному, науковому, культурному, мистецькому, спортивному тощо. Станом на першу половину 2019 року ЕСУ має 20 видрукованих томів (за кількістю томів це найбільша українська енциклопедія за всю історію створення енциклопедичних видань), і на підставі матеріалів цих томів можна стверджувати, що образ сучасної України виходить далеко за її кордони. Найперше цьому факту сприяє потужна українська діаспора, що має понад 100–

літню історію і є невід'ємною складовою українського етносу. Крім цього, етнічні українські землі, що нині входять до складу сусідніх з Україною держав (Берестейщина, Кубань, Підляшшя, Пряшівщина, Донщина, Бессарабія, Лемківщина, Холмщина, Надсяння тощо), також є складовими частинами поняття Великої України.

Варто зазначити антропоцентричний характер ЕСУ, зумовлений не лише тезою, що все на землі, окрім природи, створено або перетворено людиною (відтак розвиток цивілізації – це наслідок удосконалення людської особистості), а й сучасною доктриною глобалізованого суспільства, коли відкриваються кордони, активно відбуваються міграції (але не народів, як у давні часи, а окремих індивідуумів). Науковці, митці, актори, спортсмени, люди творчих і технічних професій, фізично перебуваючи за межами України (наприклад, працівники ІТ-сфери), творять історію своєї Батьківщини, її науку, культуру, літературу, що, з іншого боку, впливається в загальнолюдську.

Антропоцентризм в ЕСУ виявляється в тому, що великий масив інформації в томах Енциклопедії стосується людей. Як справедливо зазначає С. В. Муріна, упорядники багатотомної "Енциклопедії Сучасної України" вміщують до неї інформацію про величезну кількість відомих і менш відомих письменників, науковців, акторів, спортсменів, політичних, громадських і державних діячів, які жили в Україні у ХХ ст. або є нашими сучасниками, а також про представників зарубіжного українства; тут можна прочитати про відомих людей діаспори або національних меншин і всіх, хто щось зробив для нашої держави [8, с. 525]. За її підрахунками, у томі на літеру "А" ЕСУ містить статей про персоналій в 3,5 рази більше, ніж перший том "Української радянської енциклопедії" (УРЕ) [8, с. 525]. В іншій розвідці дослідниця зауважує, що "вагомий внесок у розвиток довідкової біографістики зроблено завдяки впливу регіоналізації історичних джерел, зростання уваги до локальної, місцевої історії, до вивчення якої долучилися краєзнавці. Саме вони наповнюють довідники невідомими постатями, які діяли в їх місцевостях у різні історичні часи" [7, с. 401]. Справді, підготовку статей про маловідомих, але значущих діячів, які заслуговують на довідку в загальноукраїнському національному енциклопедичному виданні, перевірку чи уточнення біографічних відомостей редакція ЕСУ часто доручає місцевим краєзнавцям. Більше того, ці постаті часто потрапляють до ЕСУ з їхньої ініціативи.

Створення ЕСУ стало можливим завдяки вдало обраній стратегії: залучення до роботи над корпусом статей значної кількості авторів з різних регіонів України. Зазвичай про події, що відбувалися

в Галичині, пишуть науковці із західноукраїнських областей; про інституції, що діяли чи діють на півдні України – дослідники з Дніпра, Одеси, Запоріжжя тощо; про інфраструктуру та стратегічні об'єкти Донбасу – фахівці відповідної тематики з Донецького чи Луганського, Харківського чи Маріупольського університетів. А втім цей принцип не є непорушним, оскільки першість у виборі автора того чи іншого гасла зумовлена насамперед рівнем фахового знання, володінням енциклопедичним стилем та готовністю автора співпрацювати з редакцією ЕСУ на волонтерських засадах.

Започаткування редакцією ЕСУ інституту координаторів у столичних і регіональних закладах вищої освіти, наукових інститутах Національної академії наук України, галузевих академій наук, науково-дослідних інститутів різних профілів, театрах, ансамблях, творчих спілках, асоціаціях, федераціях тощо дозволило, з одного боку, залучити до написання статей значний кадровий потенціал міста чи регіону, а з іншого – спонукати керівництво вишів чи ініціативних місцевих дослідників до ідеї підготовки та друку різного роду енциклопедичних праць – від регіонально-краєзнавчих енциклопедій до біографічних довідників, присвячених науково-викладацькому колективу того чи іншого закладу освіти. Так, перші томи ЕСУ надихнули тернопільчан на створення "Тернопільського енциклопедичного словника" у 4-х томах (Тернопіль, 2004–2010). Редакція ЕСУ активно сприяла підготовці цього видання, надаючи тернопільським енциклопедистам допомогу методичного характеру з укладання енциклопедичного словника та окремі матеріали до нього (статті, іконографія). У передмові до довідкового видання "Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького" (Львів, 2009) зауважено, що чинником, який зумовив його появу, була "Енциклопедія Сучасної України" [5, с. 5]. Зокрема, надаючи матеріали про видатних науковців закладу на замовлення редакції ЕСУ, з'явилася необхідність дослідити й представити загалу тих науковців Львівського медичного університету, які, відповідно до прийнятих у ній засад та критеріїв відбору, до ЕСУ не потрапляли.

Як свідчить практика створення ЕСУ, в сучасних умовах немає необхідності в чисельному колективі, що займався б підготовкою та опублікуванням енциклопедії загального (універсального) типу, тому дивними є нарікання щодо нестачі кадрів керівництва "Енциклопедичного видавництва", що від 2013 року згідно з указами Президента України займається створенням "Великої української енциклопедії", й апеляції до досвіду УРЕ, в редакції якої працювало понад 350 осіб. Нині, на наш погляд, дієвим способом реалізації енциклопедичних

проектів є мобільні опорні групи фахівців із того чи іншого напрямку, які добре володіють інформацією про коло науковців, мистецтвознавців, краєзнавців, які працюють у цій галузі й здатні підготувати статтю чи серію статей енциклопедичного стилю з відповідного їхнього фаху напрямку. Базовими установами для таких груп можуть слугувати інститути Національної академії наук України чи галузевих академій, а також провідні заклади вищої освіти, де існують наукові школи або працюють фахівці, авторитетні не лише в регіоні, а й державі загалом. Для прикладу, статтями математичного циклу має опікуватися Інститут математики Національної академії наук України як провідна установа цього профілю із залученням, безперечно, науковців з інших закладів чи установ. Логічно й правильно, коли статті морської тематики стають об'єктом роботи для інституцій відповідного профілю, розміщених, зокрема, в Одесі. Для узгодження статей різних авторів укладачі ЕСУ спираються на усталені інструкції, схеми, рекомендаційні положення, що надаються авторам¹.

Варто наголосити на ще одному важливому моменті в роботі редакції ЕСУ: автори з регіонів легше йдуть на співпрацю, оскільки свою участь у створенні національної енциклопедії вони зазвичай розглядають як престижний вид діяльності, виявляють відповідний пієтет та подяку за те, що їх долучили до важливої державної справи.

Які ще вагомні причини залучати авторів з периферії до створення енциклопедичних матеріалів? Варто згадати також про психологічний аспект цієї проблеми: відомо, що в тій чи іншій науковій галузі завжди є авторитети, навколо яких об'єднуються фахівці з меншим рівнем визнання чи професіоналізму, причому концентрація таких спеціалістів більша зазвичай у регіонах, ніж столиці. Стати автором статей у національній енциклопедії означає опинитися в колі найкомпетентніших у країні фахівців із тих чи інших питань. Часто це спонукає автора статті до подальшого професійного зростання, піднімає власну самооцінку, відкриває нові творчі грані, зокрема й як енциклопедиста. ЕСУ об'єднує дослідницьку спільноту України: незалежно від того, де автор мешкає, він може бути активним дописувачем ЕСУ.

Завдання редакції ЕСУ нині полягає не лише в завершенні проєкту (заплановано 30 томів видання), а передусім в успішному просуванні до читача інформації, що міститься в томах енциклопедії. Для посилення реалізації цього завдання від 2014 року діє онлайн-версія "Енциклопедії Сучасної України" (<http://esu.com.ua>). Поява ЕСУ

¹ Інститут енциклопедичних досліджень у праці – [6] виклав основні методичні принципи й рекомендації з підготовки енциклопедичних видань.

в мережі Інтернет, можна сказати, зруйнувала тенденцію, зафіксовану Г. В. Боряком та Г. В. Папакінім у їхній спільній статті: "Маємо прикру нагоду констатувати таку характерну рису сучасної української інтернет-енциклопедистики, як фактично повна відсутність у Мережі поважних академічних видань, якими пишається вітчизняна енциклопедична наука" [2, с. 76]. Нині ЕСУ належить до популярних сайтів в українському інформаційному просторі й займає провідні позиції серед онлайн-ресурсів енциклопедично-довідкового типу. Середньомісячна відвідуваність сайту енциклопедії ЕСУ – 70 тис. осіб (з-понад 100 країн світу). Цікаво, що читачі виявлять різний інтерес до ЕСУ залежно від регіону, зокрема, згідно зі статистичними даними (див. табл. 1), інформацією, яку пропонує ЕСУ, найбільше цікавляться в Києві, Дніпрі та Львові, а найменше – в окупованих Донецьку й Луганську та анексованому Криму.

Таблиця 1.

**Рейтинг регіонів (обласних центрів)
за користуванням сайту ЕСУ
(дані за травень 2019 р., % від загальної кількості читачів)**

Регіони України	Читачі ЕСУ
Київ	39 %
Дніпро	6,6 %
Львів	6,2 %
Харків	3,6 %
Запоріжжя	3,2 %
Одеса	2,1 %
Вінниця	1,5 %
Івано-Франківськ	1,5 %
Тернопіль	1,5 %
Чернівці	1,4 %
Полтава	1,1 %
Рівне	1,1 %
Луцьк	1,1 %
Житомир	1 %
Хмельницький	0,9 %
Миколаїв	0,8 %
Суми	0,8 %
Чернігів	0,8 %
Черкаси	0,8 %
Херсон	0,8 %
Кропивницький	0,7 %
Ужгород	0,7 %
Донецьк	0,2 %
Луганськ	0,06 %
Сімферополь	0,03 %

Перед редакцією ЕСУ та науковцями Інституту енциклопедичних досліджень стоїть багато проблем, зокрема й таких, що мають регіональний і міжрегіональний характер:

а) розроблення стратегії використання ресурсу ЕСУ в загальноосвітніх школах, зокрема на уроках історії, літератури, правознавства тощо;

б) залучення матеріалів ЕСУ на численні сайти державних установ, закладів, різного роду інституцій задля оперування достовірною науково-обґрунтованою інформацією (нині набуло поширення створення сайтів, що містять матеріали географічного, історичного, правознавчого, літературного, мистецького характеру адміністраціями районів, областей, міст, містечок, сіл);

в) створення контенту англійською мовою, що розширить читацьку аудиторію й сприятиме утвердженню позитивного іміджу України у світі.

Література

1. Бойко Ю. О. Інститут енциклопедичних досліджень Національної академії наук України: історія створення та діяльність. *Гілея: науковий вісник*. 2016. Вип. 109. С. 50–55.

2. Боряк Г. В., Папакін Г. В. Відкриті енциклопедичні гуманітарні ресурси в Інтернеті: сучасний стан і проблеми функціонування. *Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: збірник наукових праць*. Київ: Інститут історії України НАН України, 2013. Ч. 21: Електронні інформаційні ресурси. С. 73–89.

3. Верменич Я. В. Энциклопедическая традиция в украинской исторической регионалистике. *Проблемы создания региональных энциклопедий: сборник материалов международного научно-практического семинара*. Санкт-Петербург: Издательство С.-Петербургского университета, 2004. С. 70–76.

4. Железняк М. Г. Енциклопедія Сучасної України – здобутки, проблеми та перспективи. *Українська енциклопедистика: матеріали II Міжнародної наукової конференції "Українська енциклопедистика"*. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. С. 14–23.

5. Зіменковський Б., Гжеґоцький М., Луцик О. Передмова до першого видання. *Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: 1784–2009* / укл. Б. С. Зіменковський. Львів: Наутілус, 2009. С. 5–6.

6. Методичні засади створення паперових і електронних енциклопедичних видань: посібник / відп. ред. М. Г. Железняк. Київ: Академперіодика, 2015. 252 с.

7. Муріна С. В. Енциклопедичні видання як джерело формування Українського національного біографічного архіву. *Українська біографістика*. 2015. Вип. 12. С. 392–405.

8. Муріна С. В. Порівняльна характеристика кількісних параметрів персоналій "Української радянської енциклопедії", "Енциклопедії Сучасної України" та бази даних електронного "Українського національного біографічного архіву". *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2012. Вип. 34. С. 523–531.

9. Передмова. *Енциклопедія Сучасної України*. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. Т. 1. С. 5–6.

10. Савченко О. В. Проблеми поєднання наукової і творчої спадщини у статтях-персоналіях "Енциклопедії Сучасної України". *Енциклопедичний вісник України*. 2017. Вип. 8–9. С. 22–28.

11. Черниш Н. І. Нариси з історії Української енциклопедичної справи. Львів: Піраміда, 2018. 348 с.

12. Шушківський А. І. Адміністративні одиниці України в "Енциклопедії Сучасної України". *Українська енциклопедистика: матеріали III Міжнародної наукової конференції "Українська енциклопедистика"*. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. С. 201–204.

13. Шушківський А. І. Особливості статей-персоналій в "Енциклопедії Сучасної України". *Наука України у світовому інформаційному просторі*. Київ: Академперіодика, 2015. Вип. 12. С. 122–127.

14. Bentzen N. Europe's online encyclopaedias. Equal access to knowledge of general interest? Brussels: European Parliamentary Research Service, 2018. 40 p. DOI: 10. 2861/375719.

References

1. Boiko Yu. O. Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy: istoriia stvorennia ta diialnist. Hileia: naukovyi visnyk. 2016. Vyp. 109. S. 50–55.

2. Boriak H. V, Papakin H. V. Vidkryti entsyklopedychni humanitarni resursy v Interneti: suchasnyi stan i problemy funktsionuvannia. Spetsialni istorychni dystsypliny: pytannia teorii ta metodyky: zbirnyk naukovykh prats. Kyiv: Instytut istorii Ukrainy NAN Ukrainy, 2013. Ch. 21: Elektronni informatsiini resursy.

3. Vermenich Ya. V. Entciklopedicheskaia traditciia v ukrainskoi istoricheskoi regionalistike. Problemy sozdaniia regionalnykh entciklopedii: Sbornik materialov mezhdunarodnogo nauchno-prakticheskogo seminaru. S.-Peterburg: Izdatelstvo S. Peterburgskogo universiteta, 2004. S. 70–76.

4. Zhelezniak M. H. Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy – zdobutky, problemy ta perspektyvy. Ukrainska entsyklopedystyka. Materialy II Mizhnarodnoi naukovoї konferentsii "Ukrainska entsyklopedystyka". Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy, 2014. S. 14–23.

5. Zimenkovskiy B., Gzhegotskiy M., Lutsyk O. Peredmova do pershoho vydannia. Profesory Lvivskoho natsionalnogo medychnoho universytetu imeni Danyla Halyskoho: 1784–2009 / Ukl. B. S. Zimenkovskiy. Lviv: "Nautilus", 2009. S. 5–6.

6. Metodychni zasady stvorennia paperovykh i elektronnykh entsyklopedychnykh vydan: posibnyk / vidp. red. M. H. Zhelezniak. Kyiv: Akadempriodyka, 2015. 252 s.

7. Murina S. V. Entsyklopedychni vydannia yak dzherelo formuvannia Ukrainkoho natsionalnogo biohrafichnogo arkhivu. Ukrainka biohrafistyka. 2015. Vyp. 12. S. 392–405.
8. Murina S. V. Porivnialna kharakterystyka kilksnykh parametriv personalii "Ukrainskoi radianskoj entsyklopedii", "Entsyklopedii Suchasnoi Ukrainy" ta bazy danykh elektronnoho "Ukrainskoho natsionalnogo biohrafichnogo arkhivu". Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho. 2012. Vyp. 34. S. 523–531.
9. Peredmova. Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy. T. 1. Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy, 2001. S. 5–6.
10. Savchenko O. V. Problemy poiednannia naukovoï i tvorchoï spadshchyny u stattiakh-personaliiakh "Entsyklopedii Suchasnoi Ukrainy". Entsyklopedychnyi visnyk Ukrainy. 2017. Vyp. 8–9. S. 22–28.
11. Chernysh N. I. Narys z istorii Ukrainskoi entsyklopedychnoi spravy. Lviv: "Piramida", 2018. 348 s.
12. Shushkivskiy A. I. Administratyvni odynytsi Ukrainy v "Entsyklopedii suchasnoi Ukrainy". Ukrainka entsyklopedystyka. Materialy III Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii "Ukrainska entsyklopedystyka". Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy, 2014. S. 201–204.
13. Shushkivskiy A. I. Osoblyvosti statei-personalii v "Entsyklopedii Suchasnoi Ukrainy". Nauka Ukrainy u svitovomu informatsiinomu prostori. Vyp. 12. Kyiv: Akadempriodyka, 2015. S. 122–127.
14. Bentzen N. Europe's online encyclopaedias. Equal access to knowledge of general interest? Brussels: European Parliamentary Research Service, 2018. 40 p. DOI: 10.2861/375719.

M. H. Zhelezniak

PhD, director in NAS Institute of Encyclopedic Research

The Encyclopedia of Modern Ukraine: regional context

The article is devoted to the actual issues of the preparation of the Encyclopedia of Modern Ukraine (EMU) and the participation of representatives of different regions in its creation. The potential of interaction of the centre and periphery in the implementation of the nationwide encyclopedic project is revealed on the example of this encyclopedia. In particular, it is traced how the national encyclopedia influences the development of regional encyclopedic book sphere as well as studies of regional encyclopedias, and vice versa, how regional encyclopedists contribute to the formation of the encyclopedic knowledge of the nationwide scale. The tasks for the editors of the EMU are formulated, which are updated in the regional context: a) use of the resource of the EMU at the lessons in secondary schools, in particular in history, law, etc.; b) the attraction of EMU materials to numerous state websites for the purpose of operating reliable information (nowadays information of geographical, historical, jurisprudential nature is often produced by the administrations of districts, regions, cities, towns, villages); c) creation of encyclopedic content in English, which will provide access to the international level.

Key words: EMU, Encyclopedia of Modern Ukraine, studies of regional encyclopedias, encyclopedia entry, encyclopedia article, author.